

merater trods hans protester træffer beslutninger, som efter hans mening hviler på en urealistisk vurdering af de praktiske betingelser. Han har en direkte forbindelse til virkeligheden „overjorden“, nemlig et varigt forhold til en kvinde, som ønsker „en tilværelse uden løgne“ sammen med ham. Men Spanien og kammeraterne erhans liv. Han er ikke mere en troende, men han er trofast, og han kan ikke give slip. Han sidder i klemme mellem fortid og nutid.

Den historie fortæller Resnais temmelig ligeud ad landevejen, bortset fra mange (suverænt gennemførte) „tankespring“. Han afstår fra forsøg med kronologiopløsning i stil med Muriel eller Marienbad. Han tog med den eksperimenterende form i disse film en konsekvens af sin stadige kredsen om aksen fortid-nutid. Den brudstykkeagtige fremstillingsmåde faldt ikke fra hinanden, men samledes smukt i en spændende (og i Muriel simpelt hen medrivende) frisk form. Jeg foretrækker Muriel fordi den er mindre asketisk og tør, mere dynamisk og „åben“ end Marienbad.

Måske har Resnais følt, at han ikke kunne komme længere med ned-

Krigen er forbi er ikke en indrømmelse til fortællekonvention. Der er ikke tale om, at Resnais bare prøver sin særegne og vidtdrevne klipeteknik (der ligesom klipper i bevidsthedens væv) af på en „normalt“ fortalt historie. Tværtimod ser Krigen er forbi ud som et gennembrud til en hæmningsløs stilistisk frihed. Det er en overlegen film: Resnais opererer blændende sikkert med sine karakteristiske „lagoverlappinger“, som adskiller og alter sammenføjer lyd og billede, og fortid, anelser og tanker glider hid over nærværende tid i en besynderlig strømmende billedrytme, som forklarer alting uden at give sig af med at forklare. Og det er en inspireret film: uanset om man kan analysere Resnais' stil, kan man ikke kigge ham i kortene. Det han gør er nemlig ikke fikse idé — det er film.

Mere end det halve for meget

ACCIDENT
Af Joseph Losey
Grand

Joseph Losey derimod, han viser i sin nye film Accident alle sine kort så tydeligt, at enhver som har lyst kan kigge ham ud. Måske er det sandt, at det er hans mest overlegne film til dato, hvad nogen påstår. Men en inspireret film er det ikke, og den viser Loseys stivnede samarbejde med Harold Pinter på en fuldkommen afslørende måde. De har lavet en karakteristisk dybdeboring i fredet terræn: lærerkollegiet ved Oxford. Et velsoigneret stykke intellektuel borgerlighed hæver pludselig kraftigt som et forkert franskbrød, revner så og ud flyder en tyk materie af misundelse, begær, ondskab. Hadet, som før slumrede i blomsterbedet, er nu en ufremkommelig sump imellem værtspar og gæster, og Losey sørger med usvigelig smag for understregning for, at alt pludselig er symbolsk.

Personerne og deres ejendommelige indbyrdes relationer fremlægges med skarpslebne pinterske akkuratesser. Og det er efter min smag mere end det halve for meget. Manieret ud over al måde. Åh, disse betydningsfulde pauser mellem replikkerne, og åh, disse skuespillere (i høj grad inklusive Dirk Bogarde), som bevæger sig så betydningsfuldt som på en teaterscene, disse skuespillere med deres lange, alt sigende blikke og deres undertonemåttede dyb-dybsindige almindeligheder på trappen, i køkkenet, i haven, over middagsbordet

DEN DYBSINDIGE SKOLELÆRER — i betydningsfulde, symbolske omgivelser

Viser

Sergeant Rifbjergs Lonely-Hearts-Club Band

Af Poul Borum

DAME I DANMARK
Af Benny Andersen, Jesper Jensen og Klaus Rifbjerg
Sang: Birgit Bruel
Musik: Bent Axen, Louis Hjulmand, Erik Moseholm
(MetronomeMLP 15271)

En plade tekster af tre forfattere der har vist de kan skrive tekster, firmaet Rifbjerg, Jensen og Andersen. Og så går det hele i vasken, hvor man sidder og krummer den ene tå efter den anden. Al den energi og alle de gode idéer der er gået til spille her!

For det første er det Birgit Bniel der synger, i bedste Birgit Bruel-stil, og det er hårrejsende, men det er sågu også den eneste rejsning man får af den plade. Selv den eneste frækkert, Jesper Jensens „Godnat til de små“, bliver kælet frem af sangerinden i et fortvivlet forsøg på at fylde Eartha-kit mellem strubens mursten, og ind imellem nynnener sangerinden som en damptromle. Jeg har aldrig forstået „klanen's beundring for B.Bruel (og Y. Ingdal med for den sags skyld), som om tuttenutteri betød mere end talent. Når vi har en Lise Ringheim, der både kan synge og give en tekst

mening! (Samt den noget overvurderede Daimi, og mon ikke der skulle være viserinder blandt de talentfulde unge skuespillerinder der nu dukker op, Lone Rode, Lene Timeroth, Lotte Horne?) Die Bruel kan måske „synge“, men hun er helt ude af balance mellem jazzens rytme og visens udtrykfuldhed — det sidste bliver kælenkab og det første får hende til med uhyggelig intuition at fremhæve de mest rædselsfulde linjer i stedet for at dække over skæve betoning og synge igennem. Og så udtalen! Ofte er det helt uforståeligt: „år man aldrig får sagt“ (det skal være o—r—d—), „rynker og fa—a—a—llår“ (d.v.s. folder). Og det er der hvor hun kun fremhæver stavelserne „re“ og „stew“ i den ikke for gode linje „og reinkarneres som stewardess“. Eller den linje jeg har hørt om og om, men hvordan skal man dog gengive den —:

å NYDår a' VÆrøh UDDøh a' GÅååh

Jamen, jamen. Ikke fordi musikken hjælper! D' herrer kapelmester Axen, Hjulmand og Moseholm leverer danskchabesodjass uden karakter, uden drive og især hos Moseholm så beskeden at ordene næsten får lov at synge sig selv. Alt hørt før, og f.eks. Hjulmand 50 gange dårligere og slappere i Bennes „Livet er kort“ end modellen, Riedel/Wolgers' „Vilsevalsen“ (og den synges af Monica Z etterlund — o svenska tjejar!). Og det fuldbesatte ottemandsorkester, hvis de er narkotikumpåvirkede så er det i hvert fald højst DSB de spiller på. Plim-plim-wauw.

Og omslaget (for at få det hele med)! Forsiden må være designet med fra nioms Bolighus, og bagsideteksten er sikkert skrevet af ham der i et års tid i Information mislykkedes med at efterligne Politikens At-tænke-sig når den er dårligst: det er ellers en god idé, en — hårdt tiltrængt — Bodil Koch-parodi, men de tre sidste afsnit løbet helt ud i vrøvl.

Og her er vi så ved teksterne, hvor det samme desværre gælder: gode idéer (indfald) der tit løber ud i vrøvl. Når nu Jesper Jensen har visse muskler til at løfte den tunge arv efter PH, og når nu Klaus Rifbjerg som den store digter han vitterlig er ville kunne forene Beatles og Brecht hvis ikke han skrev alt for meget med sin runde, rare, rosenrøde venstre fod. Gang på gang er der gode, storartede linjer i viserne, især i begyndelserne og især hos Benny Andersen:

Tænk hvor mange mennesker man sikkert aldrig vil møde — en cirka tre milliarder foruden alle de døde

— Det er rigtigt og ægte (half)dansk! Eller Jespers førstelinje „Der er ingen ting så stille/ som en opvask fra igår“ (ødelagt af musikken, den skulle have parodieret melodien til Helge Rodes digt med energisk tristesse). Eller Rifbjergs „Jeg elsker Bellevue en torsdag inden tolv“ og „Jeg har hørt at kvin der lever længere end mænd“ — begge steder mægtig gode ideer men slapt udført. For ikke at tale om samme Rifs „Ryg cigaren“, der må være et meget tidligt ungdomsarbejde (teksterne er ikke daterede).

Men selvfølgelig er nogle viser bedre end andre. Den indledende „Morgendame“ af Klaus er virkelig noget af en Beatles-tekst, blot forsynet med Raquel Rastenni-musik og ditto udførelse. I hvertfald en af Bennys fire tekster er rigtig poesi, nemlig „Ikke fuld igår“, skæg og poetisk og meningsfyldt. Og Jesper Jensens fire tekster er bedst, skarpe og indædte, selv om det kniber for mig med at fange den dybere betydning i den satiriske „Knagerækken“ — men opvaskesangen er fin og blu es'en „Jeg gider ikke ha gæster“ er vældig god og noget så almen.

Blot det at man hele tiden ser for sig i luften med ildskrift pladens titel „DAME I DANMARK“, og hvad kunne der ikke være kommet ud af det. Også fra disse tre forfattere, selv om man selvfølgelig godt kunne tænke sig en viseplade med samme titel og tekster af Malinovski, Svend Åge Madssen og Ørnsbo —.

Fladen her mangler utrolig meget i udførelsen, skønt der er idéer nok. Og den mangler idé. Det der besmykende kaldes „indforståethed“ er mere banal sentimentalitet. Der er intet af radikalt engagement i nogetsomhelst, end ikke i livet. Og fremførelsen og musikken sætter tykke sirupsstregere under den pæne småborgerlighed. Kort sagt: velegnet til Weg ener-mø bier, R-casso-plakater og soft drinks.

Hjemmeopgave for privatsosjologer: Undersøg kvindeidealet på den danske hjerteklubs nye plade.